

24. Ταῦτα δὲ προοικονομησάμενος, οὐκ ἔα τὸν Αἰόλον ἐν μύθου σχήματι ἀκούεσθαι, οὐδ' ὄλην τὴν Ὀδυσσεύως πλάνην· ἀλλὰ μικρὰ μὲν προσμεμευθεῦσθαι, καθάπερ καὶ τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ· τὸ δ' ὅλον περὶ Σικελίαν καὶ τῷ Ποιητῇ πεποιῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσιν, ὅσοι τὰ ἐπιχώρια λέγουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, οὐκ ἐπαιεῖ. Οὐκ ἐπαιεῖ δὲ οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, διότι φησὶ τότε' ἂν εὐρεῖν τινα, ποῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται, ὅταν εὕρῃ τὸν σκυτέα τὸν συρράψαντα τὸν τῶν ἀνέμων ἀσκόν. Καὶ τοῦτο δ' οἰκείως εἰρησθαι τοῖς συμβαίνουσι περὶ τὸ Σκύλλαιον, καὶ τὴν θήραν τῶν γαλεωτῶν, τὸ ἐπὶ τῆς Σκύλλης·

Αὐτοῦ δ' ἰχθυάα, σκόπελον περιμαιμώωσα,
 Δελφινάς τε κύνας τε, καὶ εἵποδι μείζον ἔλησιν
 Κῆτος.

Τοὺς γὰρ θύνους ἀγεληθῆν φερομένους παρὰ τὴν Ἰταλίαν, ἐπειδὴν ἐκπέσωσι καὶ κωλυθῶσι τῆς Σικελίας ἄψασθαι, περιπίπτειν τοῖς μείζοσι τῶν ζῶων, οἷον θελφίνων, καὶ κυνῶν, καὶ ἄλλων κητωδῶν· ἐκ δὲ τῆς θήρας αὐτῶν πιαίνεσθαι τοὺς γαλεώτας, οὓς καὶ ξιφίας λέγεσθαι καὶ κύνας φησί. Συμβαίνει γὰρ ταυτὸ ἐνθάδε, καὶ κατὰ τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου, καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ὅπερ ἐπὶ πυρὸς, καὶ ὕλης ἐμπιπραμένης· ἀθροιζόμενα γὰρ τὰ θηρία φεύγειν τὸ πῦρ, ἢ τὸ ὕδωρ, καὶ βορὰν γίνεσθαι τοῖς κρείττοσι.

Ταῦτα δ' εἰπὼν, διηγείται τὴν τῶν γαλεωτῶν θήραν, ἣ συνίσταται περὶ τὸ Σκύλλαιον· σκοπὸς γὰρ ἐφέστηκε κοινὸς τοῖς ὑφορμουῖσιν ἐν δικώποις σκαφιδίοις πολλοῖς, δύο καθ' ἕκαστον σκαφίδιον. Καὶ ὁ μὲν ἐλαύνει, ὁ δ' ἐπὶ τῆς πρῶρας ἔστηκε δόρυ ἔχων, σημήναντος τοῦ σκοποῦ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ γαλεώτου. φέρεται δὲ τὸ τρίτον μέρος ἕξalon τὸ ζῶον. Συνάψαντος δὲ τοῦ σκάφους, ὁ μὲν ἐπληξεν ἐκ χειρός, εἴτ' ἐξέσπασεν ἐκ τοῦ

σώματος τὸ δόρυ χωρὶς τῆς ἐπιδορατίδος· ἀγμισρώδης τε γάρ 24
 ἔστι, καὶ χαλαρῶς ἐνήρμοςαι τῷ δόρατι ἐπίτηδες, καλώδιον
 δ' ἔχει μακρὸν ἐξημμένον· τοῦτ' ἐπιχαλῶσι τῷ τρωθέντι,
 ἕως ἂν κάμη σφαδάζον, καὶ ὑποφεῦγον· τότε δ' ἔλκουσιν
 ἐπὶ τὴν γῆν, ἢ εἰς τὸ σκάφος ἀναλαμβάνουσιν, ἐὰν μὴ μέγα
 ἦ τελέως τὸ σῶμα. Καὶ ἐκπέση δὲ εἰς τὴν θάλατταν τὸ δόρυ,
 οὐκ ἀπόλωλεν· ἔστι γάρ πηκτὸν ἐκ τε ὀρυοῦ καὶ ἐλάτης· ὥστε
 βαπτίζομένου τοῦ ὀρυίνου βάρει, μετέωρον εἶναι τὸ λοιπὸν, καὶ
 εὐανάληπτον. Συμβαίνειν δὲ ποτε καὶ τιτρώσκεισθαι διὰ τοῦ 25.
 σκαφιδίου τὸν κωπηλάτην, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ξίφους τῶν
 γαλεωτῶν, καὶ τὸ τὴν ὀρμὴν τοῦ ζώου συναγρώδη εἶναι, καὶ τὴν
 θήραν. Ἐκ τε δὴ τῶν τοιούτων εἰκάζοι τις ἂν, φησὶ, περὶ
 Σικελίαν γενέσθαι τὴν πλάστην κατὰ τὸν Ὀμηρον, ὅτι τῇ Σκύλλῃ
 προσήψε τὴν τοιαύτην θήραν, ἢ μάλις' ἐπιχώριός ἔστι τῷ
 Σκυλλαίῳ· καὶ ἐκ τῶν περὶ τῆς Χαρύβδews λεγομένων ὁμοίων
 τοῖς τοῦ Πορθημοῦ πάθεσι. Τὸ δὲ

Τρεῖς μὲν γάρ τ' ἀνίσχιν,

ἀντὶ τοῦ δις, γραφικὸν εἶναι ἀμάρτημα, ἢ ἱστορικόν.

Καὶ τὰ ἐν τῇ Μήνιγγι δὲ τοῖς περὶ τῶν Λωτοφάγων εἰρη-
 μένοις συμφωνεῖν. Εἰ δέ τινα μὴ συμφωνεῖ, μεταβολὰς αἰτιαῖσθαι
 δεῖ, ἢ ἀγνοίαν, ἢ καὶ ποιητικὴν ἐξουσίαν, ἢ συνέστηκεν ἐξ
 ἱστορίας, καὶ διαθέσεως, καὶ μύθου. Τῆς μὲν οὖν ἱστορίας ἀλή-
 θειαν εἶναι τέλος, ὡς ἐν Νεῶν καταλόγῳ τὰ ἐκάστοις τόποις
 συμβεβηκότα λέγοντος τοῦ Ποιητοῦ· τὴν μὲν πετρήσσαν, τὴν
 δὲ ἐσχατόωσαν πόλιν, ἄλλην δὲ πολυτρήρωνα, τὴν δ' ἀγχίαλον·
 τῆς δὲ διαθέσεως ἐνάργειαν εἶναι τὸ τέλος, ὡς ὅταν μαχομένους
 εἰσάγη· μύθου δὲ, ἡδονὴν καὶ ἐκπληξιν. Τὸ δὲ πάντα πλάτ-
 τειν, οὐ πιθανόν, οὐδ' Ὀμηρικόν· τὴν γὰρ ἐκείνου ποίησιν
 φιλοσόφημα πάντας νομίζειν, οὐχ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶ,
 κελεύων μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν τὰ ποιήματα, μήδ' ἰσο-

25. ρίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν. Πιθανώτερόν τε τὸ,

Ἐνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν,

ἐν βραχεῖ διαστήματι δέχεσθαι (οἱ γὰρ ὀλοοὶ οὐκ εὐθύδρομοι), ἢ ἐξωκεανίζειν, ὡς ἂν οὐρίων πνεόντων συνεχῶς. Συνθεῖς δὲ τὸ διάστημα τὸ ἐκ Μαλεῶν ἐπὶ Σήλας, Σαδίων δισμυρίων καὶ δισχιλίων πεντακοσίων, εἰ (φησὶ) τοῦτο θείημεν ἐν ταῖς ἐννέα ἡμέραις διηγύσθαι ἰσοταχῶς, ἐκάστης ἂν ἡμέρας ὁ πλοῦς συμβαίνοι Σαδίων δισχιλίων πεντακοσίων. Τίς οὖν ἰσόρηκεν ἐκ Λυκίας ἢ Ρόδου δευτεραῖόν τινα ἀφιγμένον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὄντος τοῦ διαστήματος Σαδίων τετρακισχιλίων; Πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας, πῶς τρίς εἰς Σικελίαν ἔλθων, οὐδ' ἄπαξ διὰ τοῦ Πορθμοῦ πέπλευκεν Ὀδυσσεύς, ἀπολογεῖται· διότι καὶ οἱ ὑπερον ἔφευγον ἅπαντες τὸν πλοῦν τοῦτον.

Τοιοῦτα μὲν εἴρηκεν. Ἔστι δὲ τάλλα μὲν εὖ λεγόμενα· ὅταν
26. δ' ἀνασκευάζῃ τὸν ἐξωκεανισμόν, καὶ πρὸς ἀκριθεῖ μέτρα τὸν τῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀνάγῃ καὶ διαστήματα, ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει τῆς ἀνωμαλίας. Ἄμα μὲν γὰρ παρατίθησι τὰ τοῦ Ποιητοῦ ἔπη·

Ἐνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν,

ἅμα δ' ἐπικρύπτεται. Καὶ γὰρ ταῦτα τοῦ Ποιητοῦ·

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκίανοιο

Νηῦς·

καὶ τό·

Νήσω ἐν Ὠγυγίῃ, ὅθι τ' ὀμφκλός ἐστι θαλάσσης.

Καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἰκεῖ Ἄτλαντος θυγάτηρ. Καὶ τὸ περὶ τῶν Φαιάκων·

Οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε, πολυκλύζω ἐνὶ πόντῳ,

Ἔσχατοι· οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσηται ἄλλος.

Ταῦτα γὰρ πάντα φανερώς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει πλαττόμενα δηλοῦται. Ὁ δὲ ταῦτ' ἐπικρυπτόμενος, τὰ φανερώς λεγόμενα

μενα ἀναίρει. Τοῦτο μὲν οὖν οὐκ εὖ. Τὸ δὲ περὶ Σικελίαν καὶ 26.
 Ἰταλίαν γεγονέναι τὴν πλάην, ὀρθῶς, καὶ ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ
 βεβαιοῦται. Ἐπεὶ τίς ἔπειτε ποιητῆς, ἢ συγγραφεὺς, Νεάπο-
 λίτας μὲν λέγειν μνῆμα Παρθενόπης τῆς Σειρήνος; τοὺς δὲ ἐν
 Κύμῃ, καὶ Δικαιαρχίᾳ καὶ Βεσουβίῳ, Πυριφλεγέθοντα καὶ
 Ἀχερουσίαν λίμνην, καὶ νεκυομαντεῖον τὸ ἐν τῷ Ἀόρνῳ, καὶ
 Βαίον καὶ Μισσηνὸν τῶν Ὀδυσσεύως ἐταίρων τινάς; Οὕτω δὲ καὶ
 τὰ περὶ Σειρηνοῦσας, καὶ τὰ περὶ τὸν Πορθμὸν, καὶ Σκύλλαν,
 καὶ Χάρυβδιν, καὶ Αἴολον· ἅπερ οὐτ' ἀκριβῶς ἐξετάζειν δεῖ,
 οὐτ' ἄρριζα καὶ ἀνέστια ἔαν, ἀληθείας μηδὲν προσαπτόμενα,
 μηδ' ὠφελείας ἱστορικῆς.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὑπονοήσας τοῦτο ὁ Ἐρατοσθένης, ὑπολάβοι
 τις ἂν (φησὶ) τὸν Ποιητὴν βούλεσθαι μὲν ἐν τοῖς προσ-
 εσπερίοις τόποις τὴν πλάην τῷ Ὀδυσσεῖ ποιεῖν· ἀποστῆναι δ' ἀπὸ
 τῶν ὑποκειμένων, τὰ μὲν οὐκ ἀκριβῶς πεπυσμένον, τὰ δὲ οὐδὲ
 προελόμενον οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεινότερον καὶ τὸ τερατωδέ-
 ζερον ἕκαστα ἐξάγειν. Τοῦτο μὲν αὐτὸ εὖ· τὸ δ', οὐ χάριν τοῦτ'
 ἐποίησε, κακῶς δεξάμενος· οὐ γὰρ φλυαρίας, ἀλλ' ὠφελείας
 χάριν. Ὡστε δίκαιόν ἐστιν ὑπέχειν λόγον καὶ περὶ τούτου, καὶ
 διότι φησὶ τὰ πόρρω τερατολογεῖσθαι μᾶλλον διὰ τὸ εὐκατά-
 ψευσον. Πολλοσὸν γὰρ μέρος ἐστὶ τὰ πόρρω τερατολογούμενα
 τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐγγὺς τῆς Ἑλλάδος· οἷα δὴ τὰ κατὰ τοὺς
 Ἡρακλέους ἄθλους καὶ Θησέως, καὶ τὰ ἐν Κρήτῃ καὶ Σικελίᾳ
 μυθολογούμενα, καὶ ταῖς ἄλλαις νήσοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Κι-
 θαιρῶνα καὶ Ἐλικῶνα καὶ Παρνασσὸν καὶ Πήλιον, καὶ τὴν Ἀτ-
 τυκὴν ὄλην, καὶ Πελοπόννησον· οὐδεὶς τε ἐκ τῶν μύθων ἀγνοίαν 27.
 αἰτιάται τῶν μυθοποιῶν. Ἐτι δὲ, ἐπεὶ οὐ πάντα μυθεύουσιν,
 ἀλλὰ πλείω προσμυθεύουσι, καὶ μάλιστα Ὀμηρος, ὁ ζητῶν τί
 οἱ παλαιοὶ προσμυθεύουσιν, οὐ ζητεῖ, εἰ τὰ προσμυθευόμενα
 ὑπῆρξεν, ἢ ἐστίν· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, οἷς προσμυθεύεται τόποις

27. ἢ προσώποις, περὶ ἐκείνων ζητεῖ τὰληθές· οἶον τὴν Ὀδυσσεύως πλάνην, εἰ γέγρονε, καὶ ποῦ.

Τὸ δ' ὅλον οὐκ εὔ, τὸ τὴν Ὀμήρου ποίησιν εἰς ἓν συναίγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἰς τε τὰλλα, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νῦν προκείμενα, τὰ τῆς γεωγραφίας, καὶ μηδὲν αὐτῷ πρεσβεῖον ἀπονέμειν. Καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὸν γε Τριπτόλεμον τοῦ Σοφοκλέους, ἢ τὸν ἐν ταῖς Βάκχαις ταῖς Εὐριπίδου πρόλογον ἐπελθόντα, καὶ παραβαλόντα τὴν Ὀμήρου περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμελείαν, ῥάδιον ἦν αἰσθῆσθαι τὴν ὑπερβολὴν, ἢ τὴν διαφορὰν.

Ὅπου γὰρ χρεια τάξεως ὧν μέμνηται τόπων, φυλάττει τὴν τάξιν, ὁμοίως μὲν τῶν Ἑλληνικῶν, ὁμοίως δὲ τῶν ἄπωθεν·

Ὅσσαν ἐπ' Οὐλύμπω μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὀσση
Πήλιον εἰνοσίφυλλον.

Καὶ τὸ,

Ἦρη δ' αἶξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Πιερίην δ' ἐπιβάσα καὶ Ἡμαθίην ἐρατεινήν,
Σεύατ' ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόντα.
Ἐξ Ἀθώω δ' ἐπὶ πόντον.

Καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ, τὰς μὲν πόλεις οὐκ ἐφεξῆς λέγει· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον· τὰ δὲ ἔθνη ἐφεξῆς. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄπωθεν·

Κύπρον, Φαινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἱπαληθεῖς,
Αἰθιοπὰς δ' ἐκόμην, καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς,
Καὶ Διβύην·

ὅπερ καὶ Ἰππαρχος ἐπισημαίνεται. Οἱ δ', ἐφ' ὧν τάξεως χρεια, ὁ μὲν τὸν Διόνυσον ἐπιόντα τὰ ἔθνη φράζων, ὁ δὲ τὸν Τριπτόλεμον τὴν κατασπειρομένην γῆν, τὰ μὲν πολὺ διεσῶτα συνάπτουσιν ἐγγύς, τὰ δὲ συνεχῆ διασπῶσι·

Λιπὼν δὲ Λυδῶν τὰς πολυχρύσους γῦας,
Φρυγῶν τε Περσῶν δ' ἠλιοβλήτους πλάκας,

Βάκτριά τε τείχη, τήν τε δύσχειμον χθόνα

27.

Μήδων ἐπελθών, Αραβίαν τ' εὐδαιμονα.

Τοιαῦτα δὲ καὶ ὁ Τριπτόλεμος ποιεῖ. Κἄν τοῖς κλίμασι δὲ κἄν τοῖς ἀνέμοις διαφαίνει τὸ πολυμαθές τὸ περὶ τὴν γεωγραφίαν Ὀμηρος, ἐν ταῖς τοποθεσίαις λέγων ἅμα καὶ ταῦτα πολλαχοῦ·

28.

Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη ἐν ἀλί κεῖται

Πρὸς ζόφον· αἱ δὲ τ' ἀνευθε πρὸς Ἠῶ τ' Ἡελίον τε.

Καί,

Δύω δὲ τέ οἱ θύραι εἰσίν·

Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο

Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου.

Καί,

Εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἡελίον τε,

Εἴτ' ἐπ' ἀριστερά τοίγε ποτὶ ζόφον...

Καὶ μὴν τὴν ἀγνοιάν γε τῶν τοιούτων, τελείαν ἠγεῖται σύγ-
χυσιν τῶν ἀπάντων.

Ἢ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη Ἠῶς,

Οὐδ' ὅπη Ἡέλιος.

Κάνταῦθα δ' εἰπόντος εὖ τοῦ Ποιητοῦ,

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τότε Θρήκηθεν ἄπτον·

οὐκ εὖ δεξάμενος ὁ αὐτὸς συκοφαντεῖ, ὡς καθόλου λέγοντος, ὅτι ὁ Ζέφυρος ἐκ Θράκης πνεῖ, ἐκείνου λέγοντος οὐ καθόλου, ἀλλ' ὅταν κατὰ τὴν Θρακίαν θάλασσαν συμπέσωσι περὶ τὸν Μέλανα κόλπον αὐτοῦ τοῦ Αἰγαίου μέρος οὔσαν. Ἐπιστροφὴν γὰρ λαμβάνει πρὸς νότον ἀκρωτηριάζουσα ἡ Θράκη, καθ' ἣ συνάπτει τῇ Μακεδονίᾳ, καὶ προπίπτουσα εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς Ζεφύρους ἐντεῦθεν πνέοντας ἀποφαίνει τοῖς ἐν Θάσῳ, καὶ Λήμνῳ, καὶ Ἰμβρῳ, καὶ Σαμοθράκῃ, καὶ τῇ περὶ αὐτὰς θαλάττῃ, καθάπερ καὶ τῇ Ἀττικῇ ἀπὸ τῶν Σκείρωνίδων πετρῶν ἀφ' ὧν καὶ Σκείρωνες καλοῦνται οἱ Ζέφυροι, καὶ μάλιστα

28. οἱ Ἀργεῖται. Οὐκ ἐνόησε δὲ τοῦτο Ἐρατοσθένης, ὑπενόησε δ' ὁμως. Αὐτὸς γοῦν ἐξηγεῖται τὴν ἐπιστροφὴν, ἣν λέγω, τῆς χώρας. Ὡς καθόλου οὖν δέχεται· εἴτ' ἀπειρίαν αἰτιᾶται τοῦ Ποιητοῦ, ὡς τοῦ Ζεφύρου μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας πνέοντος, καὶ τῆς Ἰβηρίας, τῆς δὲ Θρακῆς ἐκεῖσε μὴ διατεινούσης. Πότερον οὖν τὸν Ζέφυρον ἀγνοεῖ ἀπὸ ἐσπέρας πνέοντα; ἀλλ' ὅταν οὕτω φῆ, φυλάττει τὴν οἰκείαν αὐτοῦ τάξιν·

Σὺν δ' Εὐρός τε Νότος τε πέσον, Ζέφυρός τε θυσαῆς,
Καὶ Βορέης·

ἢ τὴν Θρακίην οὐκ οἶδε μὴ προπέπτουσαν πέραν τῶν Παιονικῶν, καὶ Θετταλικῶν ὄρων; Ἀλλὰ καὶ ταύτης τὴν ἐφεξῆς κατὰ τοὺς Θρακὰς εἰδὼς, καὶ κατονομαζῶν τὴν τε παραλίαν καὶ τὴν μεσογαίαν, Μάγνητας μὲν τινὰς, καὶ Μαλιεῖς, καὶ τοὺς ἐφεξῆς Ἕλληνας καταλέγει μέχρι Θεσπρωτῶν. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς Παίοσι τοὺς ὁμόρους Δόλοπας, καὶ Σελλοὺς περὶ Δωδώνην μέχρις Ἀχελιώου· Θρακιῶν δ' οὐ μέμνηται περαιτέρω. Εὐεπιφόρως δὲ ἔχει πρὸς τὴν ἐγγυτάτω καὶ γνωριμωτάτην ἑαυτῷ θάλατταν, ὡς καὶ ὅταν φῆ·

29. Κενήθη δ' ἀγορῆ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο.

Εἰσὶ δὲ τινες, οἱ φασι δύο τοὺς κυριωτάτους εἶναι ἀνέμους, Βορέαν καὶ Νότον· τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ μικρὰν ἐγκλίσιν διαφέρειν· τὸν μὲν ἀπὸ θερινῶν ἀνατολῶν Εὐρον, χειμερινῶν δὲ, Ἀπηλιώτην· δύσεων δὲ θερινῶν μὲν, Ζέφυρον, χειμερινῶν δὲ, Ἀργέστην. Τοῦ δὲ δύο εἶναι τοὺς ἀνέμους ποιοῦνται μάρτυρας, Θρασσαίην τε, καὶ τὸν Ποιητὴν αὐτὸν, τῷ τὸν μὲν Ἀργέστην τῷ Νότῳ προσνέμειν·

Ἀργεῖσα Νότοιο·

τὸν δὲ Ζέφυρον τῷ Βορέα·

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄπτον.

Φησὶ δὲ Ποσειδώνιος μηδένα οὕτως παραδειδωκέναι τοὺς 29.
 αἰήτους τῶν γνωρίμων περὶ ταῦτα, οἷον Ἀριστοτέλη, Τιμοσθένη,
 Βίωνα τὸν ἀστρολόγον· ἀλλὰ τὸν μὲν ἀπὸ θεριῶν ἀνατολῶν,
 Κακίαν, τὸν δὲ τούτῳ κατὰ διάμετρον ἐναντίον, Αἶδα, ἀπὸ
 δύσεως ὄντα χειμερινῆς· πάλιν δὲ τὸν μὲν ἀπὸ χειμερινῆς
 ἀνατολῆς, Εὐρον· τὸν δ' ἐναντίον, Ἀργέστην· τοὺς δὲ μέσους,
 Ἀηλιώτην, καὶ Ζέφυρον. Τὸν δὲ Ποιητὴν δυσασὴ μὲν Ζέφυρον
 λέγειν, τὸν ὑφ' ἡμῶν καλούμενον Ἀργέστην· λίγα δὲ πνέοντα
 Ζέφυρον, τὸν ὑφ' ἡμῶν Ζέφυρον· Ἀργέστην δὲ Νότον, τὸν
 Λευκόνοτον· οὗτος γὰρ ὀλίγα τὰ νέφη ποιεῖ, τοῦ λοιποῦ Νότου
 ὅλου Εὐρου πως ὄντος·

Ὡς ὅποτε Ζέφυρος νέφια συφελίξῃ

Ἀργέσας Νότοιο βαδείη λαίλαπι τύπτων.

Τὸν γὰρ δυσασὴ Ζέφυρον νῦν λέγει, ὅς εἶωθε διασκιδνάειν τὰ
 ὑπὸ τοῦ Λευκονότου συναγόμενα, ἀσθενῆ ὄντα, ἐπιθέτως τοῦ
 Νότου νῦν Ἀργέσου λεγομένου. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώ-
 του τῶν γεωγραφικῶν εἰρημένα, τοιαύτην τινὰ τὴν ἐπανόρθω-
 σιν ἔχει.

Ἐπιμένων δὲ τοῖς περὶ Ὀμήρου ψευδῶς ὑποληφθεῖσι καὶ
 ταῦτα φησὶν, ὅτι οὐδὲ τὰ τοῦ Νείλου εἴδη οἶδε, πλείω ὄντα,
 οὐδ' αὐτὸ τοῦνομα· Ησίοδος δὲ οἶδε· μέμνηται γάρ. Τὸ μὲν
 οὖν ὄνομα εἰκὸς μὴ πω λέγεσθαι κατ' αὐτόν· τὰ δὲ εἴδη
 εἰ μὲν ἦν ἀφανῆ, καὶ ὀλίγοις γνώριμα, ὅτι πλείω καὶ οὐχ ἔν,
 δοῖη τις ἂν οὐ πεπύσθαι αὐτόν. Εἰ δὲ τῶν κατ' Αἴγυπτον τὸ
 γνωριμώτατον καὶ παραδοξότατον, καὶ μάλιχα πάντων μνή-
 μης ἄξιον καὶ ἱστορίας, ὁ ποταμὸς καὶ ἦν, καὶ ἔστιν, ὡς δ' αὐτως
 αἱ ἀναβάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ εἴδη, τίς ἂν ἦ τοὺς ἀγγέλλοντας
 αὐτῷ ποταμὸν Αἴγυπτον, καὶ χώραν καὶ Θήδας Αἰγυπτίας,
 καὶ Φάρον, ὑπολάβοι μὴ γνωρίζειν ταῦτα, ἢ γνωρίζοντας μὴ 30.
 λέγειν, πλὴν εἰ μὴ διὰ τὸ γνώριμον; Ἔτι δ' ἀπιθανώτερον, εἰ

30. τὴν μὲν Αἰθιοπίαν ἔλεγε, καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς, καὶ τὴν ἔξω Θάλασσαν, καὶ τὸ διχθὰ δεδάσθαι τοὺς Αἰθίοπας, τὰ δ' ἔγγυς καὶ γνώριμα μὴ. Εἰ δὲ μὴ ἐμνήσθη τούτων, οὐ τοῦτο σημεῖον τοῦ ἀγνοεῖν· οὐδὲ γὰρ τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἐμνήσθη, οὐδὲ πολλῶν ἄλλων· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ λίαν γνώριμα ὄντα, φαίη τις ἂν, δόξαι οὐκ ἄξια μνήμης εἶναι πρὸς τοὺς εἰδότας.

Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τοῦτο προφέρουσιν αὐτῷ, τὸ περὶ τῆς νήσου τῆς Φαρίας, ὅτι φησὶ πελαγίαν, ὡς κατ' ἀγνοίαν λέγοντι. Τούναντίον γὰρ, κἂν μαρτυρίῳ χρήσαιτό τις τούτῳ πρὸς τὸ μὴ ἀγνοεῖσθαι μηδὲν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ τῶν εἰρημένων ἀρτίως περὶ τὴν Αἴγυπτον· γνοίης δ' ἂν οὕτως. Ἀλαζῶν γὰρ θη πᾶς ὁ πλάνην αὐτοῦ διηγούμενος. Τούτων δ' ἦν καὶ ὁ Μενέλαος, ὃς, ἀναβεβηκῶς μέχρις Αἰθιοπίων, ἐπέπυσο τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου, καὶ τὴν χοῦν ὄσπην ἐπιφέρει τῇ χώρᾳ, καὶ τὸν πρὸ τῶν σωμαίων πόρον, ὅσον ἤδη προσχώσας τῇ ἠπείρῳ προσέθευκεν ὥστε εἰκότως ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου καὶ τὴν ὅλην Αἴγυπτον τοῦ ποταμοῦ δῶρον λέγεσθαι· κἂν εἰ μὴ τὴν ὅλην, τὴν γε ὑπὸ τῷ Δέλτα, τὴν Κάτω χώραν προσαγορευομένην. Ἰσόρησε δὲ καὶ τὴν Φάρον πελαγίαν οὔσαν τὸ παλαιόν· προσεψεύσατο δὲ καὶ τὸ πελαγίαν εἶναι, καίπερ μηκέτι πελαγίαν οὔσαν. Ὁ δὲ ταῦτα διασκευάζων, ὁ Ποιητὴς ἦν· ὡς' ἐκ τούτων εἰκάζειν, ὅτι καὶ τὰς ἀναβάσεις ἤδει, καὶ τὰ σώματα τοῦ Νείλου.

Ἡ δ' αὐτὴ ἀμαρτία καὶ περὶ τοῦ ἀγνοεῖν τὸν ἰσθμὸν τὸν μεταξὺ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καὶ περὶ τοῦ ψευδῶς λέγεσθαι·

· Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίεται ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Καὶ γὰρ τοῦτο ἐκείνου λέγοντος καλῶς, ἐπιτιμῶσιν οἱ ὕστερον οὐκ εὖ. Τοσοῦτου γὰρ δεῖ τευτ' ἀληθές εἶναι τὸ ἀγνοεῖν Ὅμηρον τὸν ἰσθμὸν τοῦτον, ὥστε ἐκείνον μὲν φημὶ μὴ εἰδέναι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀποφαίνεσθαι ἄντικρυς· τοὺς δὲ γραμματικούς μὴδὲ

λέγοντος ἐκείνου αἰσθάνεσθαι, ἀπὸ Ἀρισάρχου καὶ Κράτητος 3η.
ἀρξαμένους τῶν κορυφαίων ἐν τῇ ἐπισήμῃ ταύτῃ. Εἰπόντος γὰρ
τοῦ Ποιητοῦ,

Αἰθίοπας, τοὶ δίχθ' ἀδεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν,
περὶ ἐπιφερομένου ἔπους διαφέρονται, ὁ μὲν Ἀρίσαρχος γράφων,

Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος·
ὁ δὲ Κράτης,

Ἡμὲν δυσομένου Ὑπερίονος, ἢ δ' ἀνιόντος·
οὐδὲν διαφέρον πρὸς τὴν ἑκατέρου ὑπόθεσιν, οὕτως ἢ ἐκείνως 3ι.
γράφειν. Ὁ μὲν γὰρ, ἀκολουθῶν τοῖς μαθηματικῶς λέγεσθαι
δοκοῦσι, τὴν διακεκαυμένην ζώνην κατέχεσθαι φησὶν ὑπὸ τοῦ
Ὠκεανοῦ· παρ' ἑκάτερα δὲ ταύτης εἶναι τὴν εὐκρατον, τὴν τε
καθ' ἡμᾶς καὶ τὴν ἐπί θάτερον μέρος. Ὡσπερ οὖν οἱ παρ' ἡμῖν
Αἰθίοπες οὗτοι λέγονται οἱ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένοι παρ'
ὄλην τὴν οἰκουμένην ἔσχατοι τῶν ἄλλων παροικούντες τὸν
Ὠκεανόν· οὕτως οἶεται δεῖν καὶ πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ νοεῖσθαι
τὰς Αἰθίοπας ἑσχάτους τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ ἐτέρᾳ εὐκράτῳ,
παροικούντας τὸν αὐτὸν τοῦτον Ὠκεανόν· διττοὺς δὲ εἶναι, καὶ
δίχθ' ἀδεδάσθαι ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ. Προσκεῖσθαι δὲ τὸ,

Ἡμὲν δυσομένου Ὑπερίονος, ἢ δ' ἀνιόντος,

ὅτι τοῦ Ζωδιακοῦ κατὰ κορυφὴν ὄντος αἰεὶ τῷ ἐν τῇ γῆ Ζω-
διακῷ, τούτου δ' οὐκ ἐκβαίνοντος ἔξω ταῖν Αἰθιοπίαν ἀμφοῖν
τῇ λοξώσει, ἀνάγκη καὶ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου πᾶσαν ἐν τῷ
πλάτει τούτῳ νοεῖσθαι, καὶ τὰς ἀνατολὰς καὶ τὰς δύσεις συμ-
βαίνειν ἐνταῦθα ἄλλοις ἄλλας, καὶ κατ' ἄλλα ἢ ἄλλα σημεῖα.
Εἶρηκε μὲν οὕτως, ἀστρονομικώτερον νομίσας. Ἦν δὲ καὶ ἀπλού-
σερον εἰπεῖν αὐτὸ σώζοντα τὸ οὕτω διηρησθαι δίχα τοὺς Αἰ-
θίοπας, ὡς εἶρηται· ὅτι ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δύσεως, ἐφ'
ἑκάτερα παροικοῦσι τῷ Ὠκεανῷ Αἰθίοπες. Τί οὖν διαφέρει πρὸς

31. τὸν νοῦν, τοῦτο ἢ οὕτως εἰπεῖν, ὡσπερ αὐτὸς γράφει, ἢ ὡς Ἀρίσαρχος;

Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίουος, οἱ δ' ἀνιόντες.

Καὶ γὰρ τοῦτ' ἐστὶ καὶ πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἀνατολήν ἐφ' ἐκά-
τερα τοῦ Ὠκεανοῦ οἰκεῖν. Ὁ δ' Ἀρίσαρχος ταύτην μὲν ἐκβαλ-
λει τὴν ὑπόθεσιν· διχθὰ δὲ μεμερισμένους οἶεται λέγεσθαι τοὺς
καθ' ἡμᾶς Αἰθιοπίας, τοὺς τοῖς Ἕλλησι πρὸς μεσημβρίαν
ἐσχάτους. Τούτους δὲ μὴ μεμερίσθαι δίχα, ὥσε εἶναι δύο Αἰ-
θιοπίας, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολήν, τὴν δὲ πρὸς δύσιν· ἀλλὰ
μίαν μόνην, τὴν πρὸς μεσημβρίαν κειμένην τοῖς Ἕλλησιν, ἰδρυ-
μένην δὲ κατ' Αἴγυπτον. Τοῦτο δὲ ἀγνοοῦντα τὸν Ποιη-
τὴν, ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα, ἔσα εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ
Περὶ νεῶν καταλόγου δευτέρῳ, καταψεύσασθαι τῶν τόπων τὰ
μὴ ὄντα.

Πρὸς μὲν οὖν Κράτητα μακροῦ λόγου δεῖ, καὶ ἴσως οὐδὲν
ὄντος πρὸς τὰ νῦν. Ἀρισάρχου δὲ τοῦτο μὲν ἐπαινώμεν, διότι
τὴν Κρατήτειον ἀφείς ὑπόθεσιν, δεχομένην πολλὰς ἐνστάσεις,
περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Αἰθιοπίας ὑπονοεῖ γεγονέναι τὸν λόγον· τὰ
δ' ἄλλα ἐπισκοπῶμεν. Καὶ πρῶτον, ὅτι καὶ αὐτὸς μικρολο-
γεῖται μάλιστα περὶ τῆς γραφῆς. Καὶ γὰρ ἂν ὅποτέρως γρά-
φηται, δύναται ἐφαρμόττειν τοῖς νοήμασιν αὐτοῦ. Τί γὰρ
διαφέρει λέγειν, ἢ οὕτως, Δύο καθ' ἡμᾶς εἰσὶν Αἰθιοπες, οἱ
μὲν πρὸς ἀνατολὰς, οἱ δὲ πρὸς δύσεις· ἢ οὕτως, Καὶ *γὰρ* πρὸς
ἀνατολὰς, καὶ πρὸς δύσεις; Ἐπειθ' ὅτι ψευδοῦς προίξεται
δόγματος. Φέρε γὰρ τὸν Ποιητὴν ἀγνοεῖν μὲν τὸν ἰσθμὸν, τῆς
δὲ κατ' Αἴγυπτον Αἰθιοπίας μεμνησθαι, ὅταν φῆ·

Αἰθιοπίας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται.

Πῶς οὖν; οὐ διχθὰ δεδαίαται οὕτω, ἀλλ' ἀγνοῶν οὕτως εἴ-
ρηκεν ὁ Ποιητής; Πότερ' οὐδ' ἢ Αἴγυπτος, οὐδ' οἱ Αἰγύπτιοι

ἀπὸ τοῦ Δέλτα ἀρξάμενοι μέχρι πρὸς Συήνην, ὑπὸ τοῦ Νείλου 32.
δίχα διήρηται;

Οἱ μὲν δυσομίμου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος.

Τί δ' ἡ ἄλλη Αἴγυπτός ἐστι πλὴν ἢ ποταμία νῆσος, ἣν ἐπικλύζει τὸ ὕδωρ; αὕτη δ' ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ποταμοῦ κεῖται, πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν. Ἀλλὰ μὴν ἢ Αἰθιοπία ἐπ' εὐθείας ἐσὶ τῇ Αἴγυπτῳ, καὶ παραπλησίως ἔχει πρὸς τε τὸν Νεῖλον, καὶ τὴν ἄλλην φύσιν τῶν τόπων. Καὶ γὰρ καὶ αὕτη σενή τέ ἐστι, καὶ μακρὰ, καὶ ἐπίλυτος. Τὰ δ' ἔξω τῆς ἐπικλύσου ἔρημά τε, καὶ ἀνυδρα, καὶ σπανίως οἰκεῖσθαι δυνάμενα, τὰ μὲν πρὸς ἔω, τὰ δὲ πρὸς δύσιν κεκλιμένα. Πῶς οὖν οὐχὶ καὶ δίχα διήρηται; ἢ τοῖς μὲν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ Λιβύης διαιροῦσιν, ἀξιόλογον τοῦθ' ὄριον ἐφάνη ὁ Νεῖλος, μῆκος μὲν ἀνατείνων ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πλειόνων, ἢ μυρίων σταδίων, πλάτος δὲ, ὥστε καὶ νήσους ἀπολαμβάνειν μυριάδους (ὧν μεγίστη ἐστὶν ἡ Μερὴ, τὸ βασιλεῖον καὶ ἡ μητρόπολις τῶν Αἰθιοπῶν)· αὐτὴν δὲ τὴν Αἰθιοπίαν οὐχ ἱκανὸς ἦν διαρεῖν δίχα; Καὶ μὴν οἱ γε ἐπιτιμῶντες τοῖς τὰς ἡπείρους τῷ ποταμῷ διαιροῦσι, τῶν ἐγκλημάτων τοῦτο μέγιστον προφέρουσιν αὐτοῖς, ὅτι τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διασπῶσι, καὶ ποιοῦσι τὸ μὲν τι μέρος ἐκατέρας αὐτῶν Λιβυκόν, τὸ δ' Ἀσιατικόν· ἢ εἰ μὴ βούλονται τοῦτο, ἢ οὐ διαιροῦσι τὰς ἡπείρους, ἢ οὐ τῷ ποταμῷ.

Χωρὶς δὲ τούτων, ἐστὶ καὶ ἄλλως διαρεῖν τὴν Αἰθιοπίαν. Πάντες γὰρ οἱ παραπλεύσαντες τῷ Ὠκεανῷ τὴν Λιβύην, οἱ τε ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν Στηλῶν, μέχρι ποσοῦ προελθόντες, εἶτα ἀνέστρεψαν, ὑπὸ πολλῶν ἀτοπιῶν κωλυόμενοι· ὥστε καὶ πίσιν κατέλιπον τοῖς πολλοῖς, ὥς τὸ μεταξὺ διείργοιτο ἰσθμῷ· καὶ μὴν σύρρους ἢ πᾶσα Ἀτλαντικὴ Θάλασσα, καὶ μάλιστ' ἢ κατὰ μεσημβρίαν. Ἄπαντες δὲ οὗτοι τὰ τελευταῖα χωρία, ἐφ' ἃ πλέοντες ἦλθον, Αἰθιοπικὰ προσηγόρευσαν, καὶ

33. ἀπήγγειλαν οὕτως. Τί οὖν ἄλογον, εἰ καὶ Ὅμηρος ὑπὸ τοιαύτης ἀκοῆς ἀχθεῖς δίχα διήρει, τοὺς μὲν πρὸς ἀνατολήν λέγων, τοὺς δὲ πρὸς δύσιν; τῶν μεταξὺ οὐ γνωσσομένων, εἴτε εἰσὶν, εἴτε μὴ εἰσὶν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλην τινὰ ἱστορίαν παλαιάν εἴρηκεν Ἐφορος, ἣ οὐκ ἄλογον ἐντυχεῖν καὶ Ὅμηρον. Λέγεσθαι γάρ φησιν ὑπὸ τῶν Ταρτησσίων Αἰθίοπας τὴν Λιβύην ἐπελθόντας μέχρι δύσεως, τοὺς μὲν αὐτοῦ μεῖναι, τοὺς δὲ καὶ τῆς παραλίας κατασχεῖν πολλήν· τεκμαίρεται δὲ ἐκ τούτου καὶ Ὅμηρον εἰπεῖν οὕτως,

Αἰθίοπας, τοὶ δίχθ' ἀδεδαίεται ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Ταῦτά τε δὴ πρὸς τὸν Ἀρίσταρχον λέγοι ἂν τις, καὶ πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ, καὶ ἄλλα τούτων ἐπιεικέστερα, ἀφ' ὧν τὴν πολλήν ἄγνοιαν ἀφαιρήσεται τοῦ Ποιητοῦ. Φημί γάρ κατὰ τὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δόξαν, ὡσπερ τὰ πρὸς Βορρᾶν μέρη τὰ γνώριμα ἐνὶ ὀνόματι Σκύθας ἐκάλουν, ἢ Νοράδας, ὡς Ὅμηρος, ὑπερον δὲ καὶ τῶν πρὸς ἐσπέραν γνωσθέντων, Κελτοί, καὶ Ἴβηρες, ἢ συμμίκτως Κελτίβηρες, καὶ Κελτοσκύθαι προσηγορεύοντο, ὑφ' ἐν ὀνομα τῶν καθ' ἕκαστα ἔθνῶν ταττομένων διὰ τὴν ἄγνοιαν· οὕτω τὰ μεσημβρινὰ πάντα, Αἰθιοπίαν καλεῖσθαι, τὰ πρὸς Ὠκεανῷ. Μαρτυρεῖ δὲ τὰ τοιαῦτα. Ὅ,τε γάρ Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ τῷ λυομένῳ φησὶν οὕτω·

Φοινικόπεδόν τ' ἐρυθρᾶς ἰερὸν
 Χεῦμα θαλάσσης,
 Χαλκοκέραυνόν τε παρ' Ὠκεανῷ
 Λίμναν παντοτρόφον Αἰθιοπῶν,
 Ἴν' ὃ παντεπόπτας Ἡέλιος
 Αἰεὶ χρωτ' ἀθάνατον,
 Κάματόν θ' ἵππων, θερμαῖς
 ὕδατος μαλακοῦ προχοαῖς ἀναπαύει.

Παρ' ὅλον γάρ τὸ μεσημβρινὸν κλίμα, τοῦ Ὠκεανοῦ ταύτην

πρὸς τὸν ἥλιον ἰσχυόντος τὴν χρεῖαν, καὶ τὴν σχέσιν, παρ' ὄλον 33.
καὶ τοὺς Αἰθίοπας ἀποφαίνεται. Ὁ, τ' Εὐριπίδης ἐπὶ τῷ
Φαέδοντι τὴν Κλυμένην φησὶ

— δοθῆναι Μέροπι τῆσδ' ἀνακτι γῆς·
Ἦν ἐκ τεθρίππων ἀρμάτων πρώτην χθόνα
Ἥλιος ἀνίσχων χρυσὴν βάλλει φλογί.
Καλοῦσι δ' αὐτὴν γείτονες μελάμβροτοι,
Ἐὼ φαεινᾶς ἡλίου θ' ἵπποσάσεις.

Νῦν μὲν δὴ κοινᾶς ποιεῖται τὰς ἵπποσάσεις τῇ τε Ἡοῖ, καὶ τῷ
Ἠλίῳ· ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς πλησίον αὐταῖς φησὶν εἶναι τῇ οἰκῆσει τοῦ
Μέροπος. Καὶ ὅλη γε τῇ δραματουργίᾳ τοῦτο παραπέλεκται, 34.
οὐ δῆπου τῆς κατ' Αἴγυπτον Αἰθιοπίας ἴδιον ὄν, μᾶλλον δὲ
τῆς παρ' ὄλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα διηκούσης παραλίας.

Μηνύει δὲ καὶ Ἐφορος τὴν παλαιὰν περὶ τῆς Αἰθιοπίας δό-
ξαν· ὅς φησὶν ἐν τῷ περὶ τῆς Εὐρώπης λόγῳ, τῶν περὶ τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τόπων, εἰς τέσσαρα μέρη διηρημένων,
τὸ πρὸς τὸν Ἀπηνλιώτην, Ἰνδοὺς ἔχειν· πρὸς Νότον δὲ Αἰθίοπας·
πρὸς Δύσιν δὲ Κελτούς· πρὸς δὲ Βορρᾶν ἄνεμον Σκυθίας. Προσ-
τίθησι δ', ὅτι μείζων ἢ Αἰθιοπία ἢ ἡ Σκυθία· δοκεῖ γάρ, φησι,
τὸ τῶν Αἰθιοπῶν ἔθνος παρατείνειν ἀπ' ἀνατολῶν χειμερινῶν
μέχρι δυσμῶν· ἢ Σκυθία δ' ἀντίκειται τούτῳ. Ὅτι δ' ὁ Ποιητὴς
ὁμολογῶς τούτοις, καὶ ἐκ τῶνδε δῆλον, ὅτι ἢ μὲν Ἰθάκη κεῖται

Πρὸς ζόφον,

ὅπερ ἐστὶ πρὸς ἄρκτον,

αἱ δὲ τ' ἀνευθε πρὸς Ἠῶ τ' Ἠελιόν τε

ὄλον τὸ νότιον πλευρὸν οὕτω λέγων. Καὶ ἔτι, ὅταν φῆ.

Εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι πρὸς Ἠῶ τ' Ἠελιόν τε,

Εἴτ' ἐπ' ἀριστερά, τοίγχε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.

Καὶ πάλιν·

ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη Ἠῶς,
οὐδ' ὅπη Ἠέλιος φαειμβροτος εἰς ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ' ὅπη ἀννεῖται·

34. περί ὧν λέγεται καὶ ἐν τοῖς περὶ τῆς Ἰθάκης λόγοις σαφέστερον.

Ὅταν οὖν φῆ·

Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη,

κοινότερον δεκτέον *καὶ* τὸν Ὠκεανὸν τὸν καθ' ὅλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα τεταγμένον, καὶ τοὺς Αἰθίοπας· ὧ γὰρ ἂν τόπων τοῦδε τοῦ κλίματος προσβάλης τὴν διάνοιαν, καὶ ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ ἔση, καὶ ἐπὶ τῇ Αἰθιοπία. Οὕτω δὲ λέγει καὶ τὸ,

Τὸν δ' ἐξ Αἰθιοπῶν ἀνίων,
Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὄρεων ἔθεν,

ἴσον τῷ, Ἀπὸ μεσημβρινῶν τόπων, Σολύμους λέγων οὐ τοὺς ἐν τῇ Πισιδίᾳ, ἀλλ', ὡς ἔφην πρότερον, πλάσας τινὰς ὁμωνύμους τοὺς ἀναλόγως ἔχοντας πρὸς τε τὸν πλέοντα ἐν τῇ σχεδίᾳ, καὶ τοὺς ἐκεῖ μεσημβρινούς, ὡς ἂν Αἰθίοπας, ὡς οἱ Πισιδῆοι πρὸς τε τὸν Πόντον καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς Αἰγύπτου Αἰθίοπας. Οὕτω δὲ καὶ τὸν περὶ τῶν γεράνων λόγον κοινὸν ποιούμενός φησίν·

Αἴτ', ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀδέσφκτον ὄμβρον,
35. Κλαγγῇ ταιγε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι.

Οὐ γὰρ ἐν μὲν τοῖς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόποις ὁράται φερομένη ἢ γέρανος ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν, ἢ Ἰβηρίαν οὐδαμῶς, ἢ τοῖς κατὰ τὴν Κασπίαν καὶ Βακτριανήν. Κατὰ πᾶσαν οὖν τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τοῦ Ὠκεανοῦ παρατείνοντος, ἐφ' ἅπασαν δὲ καὶ χειμοφυγούντων, δέχεσθαι δεῖ καὶ τοὺς Πυγμαίους μεμυθευμένους κατὰ πᾶσαν. Εἰ δ' οἱ ὕπερον τοὺς Αἰθίοπας ἐπὶ τοὺς κατ' Αἴγυπτον μόνους μετήγαγον, καὶ τὸν περὶ τῶν Πυγμαίων λόγον, οὐδὲν ἂν εἶη πρὸς τὰ παλαιοῖ. Καὶ γὰρ Ἀχαιοὺς καὶ Ἀργεῖους οὐ πάντας μὲν νῦν φαιμέν τοὺς στρατεύσαντας ἐπὶ Ἴλιον· Ὅμηρος δὲ καλεῖ πάντας. Παρα-

πλήσιον δὲ ἔσω, ὃ λέγω καὶ περὶ τῶν δίχα διηρημένων Αἰθιοπῶν, 35. οὗτοι δεῖ διέχεσθαι τοὺς παρ' ὅλην τὴν ὠκεανῆτιν διατείνοντας ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος, μέχρι ἡλίου θυομένου. Οἱ γὰρ οὕτω λεγόμενοι Αἰθίοπες δίχα διήρηνται φυσικῶς τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ὡς ἂν μεσημβρινοῦ κύκλου τμήματι ἀξιολόγῳ, ποταμοῦ δάκην, ἐν μήκει σχεδὸν τι καὶ πεντακισχιλίων σταδίων ἐπὶ τοῖς μυρίοις· πλάτει δ' οὐ πολὺ τῶν χιλίων μείζονι, τῷ μεγίστῳ· πρόσσεσι δὲ τῷ μήκει, καὶ τὸ τὸν μυχὸν τοῦδε τοῦ κόλπου διέχειν τῆς κατὰ Πηλούσιον θαλάσσης, τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν, ἣν ἐπέχει ὁ ἰσθμὸς. Καθάπερ οὖν οἱ χαριέστεροι τῶν διαιρούντων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Λιβύης, ὄρον εὐφυέστερον ἡγοῦνται τοῦτον τῶν ἡπείρων· ἀμφοῖν τὸν κόλπον, ἢ τὸν Νεῖλον· τὸν μὲν γὰρ διήκειν παρ' ὀλίγον παντελῶς ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν· τὸν δὲ Νεῖλον πολλαπλάσιον ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ διέχειν, ὥστε μὴ διαρεῖν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Λιβύης· τοῦτον ὑπολαμβάνω τὸν τρόπον καὶ γὰρ τὰ μεσημβρινὰ μέρη πάντα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, δίχα διηρησθαι νομίσαι τὸν Ποιετὴν τῷ κόλπῳ τούτῳ. Πῶς οὖν ἡγνῶει τὸν ἰσθμὸν, ἐν οὗτος ποιεῖ πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος;

Καὶ γὰρ δὴ καὶ τελῶς ἄλογον, εἰ τὰς μὲν Αἰγυπτίους Θήβας ἤδει σαφῶς, αἱ διέχουσι τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάττης σταδίου μικρὸν ἀπολείποντας τῶν πεντακισχιλίων· τὸν δὲ μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου μὴ ἔδει, μηδὲ τὸν ἰσθμὸν τὸν κατ' αὐτὸν, πλάτος ἔχοντα οὐ πλείονων ἢ χιλίων σταδίων. Πολὺ δ' ἂν ἀλογώτερον ὀξείεν, εἰ τὸν μὲν Νεῖλου ἔδει ὁμωνύμως τῆ τῶσαυτή χώρα λεγόμενον, τὴν δ' αἰτίαν μὴ εἴρα τούτου· μαλιστα γὰρ ἂν προσπίπτοι τὸ ῥηθὲν ὑφ' Ἡροδότου, διότι δῶρον ἦν ἡ χώρα 36. τοῦ ποταμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἤξειούτο τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Ἄλλως τε τῶν παρ' ἐκάστοις ἰδίων ταῦτ' ἐστὶ γνωριμώτατα, ἃ καὶ παραδοξίαν ἔχει τινά, καὶ ἐν τῷ φανερῷ πάσῃ ἐστὶ τοιοῦτον